Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

№ 255 (4891)
СУББОТО
ДЕКАБРИИН
29
1945 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн

Адуу малаа атар тарганаар ондо оруулжа, 1946 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангая!

Малшадай дунда СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

РЕСПУБЛИКАМНАЙ СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ҺУНГАЛТАДА БЭЛЭДХЭЖЭ БАЙНА

Малай үбэлжэлгые бодотоор хүтэлбэрилхэ

Үбэлэй шэмэрүүн хүйтэнэй эхин орожо ерэбэ. Тиихэ тудамынь малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалга бүри ехэ боложо үгэнэ. Хүйтэн үбэлые тэсэмгэйгээр дабажа, адуу малаа амгалан тайбанаар ондо оруулдаг олон жэлэй дүршэлтэй манай республикын малшад ямаршье хүндэ бэрхэшээлдэ булигдадаггүй юм. Тэдэнэр ган гасуур жэлнүүдтэ үбһэ тэжээл дутамагааршье абаһан байбал, малаа түхэреэн үбэл соо хээрын хаганта бэлшээжэ, хохидол гарзада дайрагдахагүй аргатай болонхой.

Мүнөө үедэ 1945 онийе эсэслэн үдэшэжэ байнабди. Илалтын энэ жэлэй дүнгүүд дээрэһээ харахада республикын хэдэн олон түрүү аймаг, колхоз, малажалай фермэ, дүүргэнүүд адуу малые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэн байха юм. Хоринн аймагай колхозууд 1945 оной декабриин 1-эй мэдээгээр малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—100 процент, эбэртэ бодо малаар—108,8 процент, хони ямаагаар—108,1 процент дүүргэһэн байна. Закаменай аймаг гүрэнэй түсэбые адуу морёор—100,0 процент, эбэртэ бодо малаар—101,1 процент, хони ямаагаар—104,4 процент дүүргэбэ. Хэжэнгын, Яруунын, Баргажанай, Курумканай аймагууд тэрэшэлэн малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб түрэл бүреэр үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Дурсагдагша аймагуудай партийна, советскэ газартарялангай органууд болон малажалай мэргэжэлтэд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд адуу малые үсхэбэрилхэ жэлэй түсэб дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ бии байгаа хүсэ шадалаа бүгэдыень элсүүлэн, малшадай ажалые бодотоор хүтэлбэрилжэ шадаһанай ашаар иимэ амжалтануудые туйлаба гэшэ. Тиихэдэнь, социалистическэ малажалые хүгжүүлхэ шухала хэрэгтэ харюусалгагүй, хайша хэрэгээр хандажа байһан зарим аймагуудтахи партийна, советскэ, газартарялангай органууд манай республикын урда ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй табиһан гол зорилгые бодотоор бэелүүлхэ ябадалда һаад түбэг тохёолдуулжа байха юм. Малажал хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые 1945 оной худөө-ажалай жэлэй эсэс хүртэр дүүргээгүй байһан хэдэн аймагууд энэнние гэршэлжэ үгэнэ байна.

Бичурын, Кяхтын, Тарбагатайн, Торийн болон бусад аймагууд 1945 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб алар мүнөө хүртэр дүүргээдүй зандаа. Кяхтын аймаг гүрэнэй түсэбые эбэртэ бодо малаар ойродоо—89,1 процент, хони ямаагаар—75,5 процент дүүргэһэн байха юм. Эдэ аймагуудай малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб дүүргээгүй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, 1944—45 онуудай адуу малай үбэлжэлгэ болон түл абалгые хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ, олон толгой бодо ба нарай малые хорооһон ябадалһаа болоно. Үбһэ тэжээлээр дутамаг байбашье, бэлшээрние хүсэд хэрэглэжэ, үхэр малаа һайнаар адуулаагүй байха юм.

Нүгөөдэр 1946 он гаража, Сталинска Дүрбэдэхи Табанжэлэй түрүүшын жэл эхилхэнь. Энэ жэл соо манай республикын малшад гүрэнэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ зорилготой. Адуу малай тоо толгойе түрэл бүреэр олошоруулжа, ашаг шэмыень арбидхаад, мяха, тоһо, брынзэ, нооһо мэтын продукциуудые гүрэндэ тушааха түсэбүүдээ дүүргэһэн колхоз болон фермэнүүд Бурят-Монголые олон ба ашаг шэмэ ехэтэй хүгжэнги малажалтай республика болгохо гэжэ ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй манай республикын урда табиһан зорилтые бэелүүлхэ хэрэгтэ үнэхөөр оролдоһоноо элирхэйлэн харуулна.

Партиин Центральна Комитедэй табиһан энэ харюусалгатай зорилгые бэелүүлхэ ябадалые хангаха үүргэтэй байһан республикын партийна, советскэ, газартарялангай орган ба малажалай мэргэжэлтэд, колхоз болон фермэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд түбхын түрүүндэ, малай үбэлжэлгые бодотоор ударидан хүтэлбэрилхэ зорилготой болоно. Нютагуудтахи партийна, советскэ, газартарялангай органуудай эгээл түрүүшын зорилго хадаа адуу малай үбэлжэлгэ, түл абалгые гарза гайтүйгөөр үнгэргэхэ хэрэгтэнь колхозуудта үдэр бүриин заабари ба хүтэлбэри үгэхэ ябадал мүн. Мүнөө хаа-хаанагүй үбһэ тэжээл дутамаг байна. Тиимэдэ колхоз, фермэ, гүүртэ, малшан бүхэн үбһэ һолоомо ба бусад тэжээлнүүдые үрин хороонгүй, гамтай наринаар гаргашалха, малаа буйлуулжа эдюулхэ, үбэлэй бэлшээрине зүбөөр хэрэглэжэ, адуулгые эрхимээр үнгэргэхэ. Малай байра байдалые зоотехническэ заабариин ёһоор үрин дулаан ба арюун сэбэр байлгаха хэрэгтэ эгээл шухала һаналаа табиха ёһотой. Малай түл абаха эгээл харюусалгата үе газаа орожо ерээ. Энээнһээ эртээнһээ абаад, эрхим бэлэдхэл хэжэ, нэгэшье толгой түл үхүүлхэгүй хэмжээнүүд мүнөөнһөө абтаха ёһотой.

Энэ бүхы харюусалгата зорилгонуудые бэелүүлхын тулада малшадые бодото хүтэлбэреэр хангаха ябадал зайлашагүй шухала байна. Аймагууд колхозуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, малажалай мэргэжэлтэд бүхы үүсхэл хүсэеэ гаргажа, малшадта үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй байһанаа мартаха ёһогүй.

Ерэхэ жэлэй январиин эхеэр малажалай түрүүшүүлэй республиканска суглаан үнгэргэгдэхэнь. Энэ суглаан дээрэ адуу малай үбэлжэлгын ябажа байһан түрүүшын дүнгүүд тухай асуудал хэлсэгдэхэ юм. Тиимэдэ колхоз, малажалай фермэ болон бүхы малшад СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөнэй ябасые улам эршэдхэжэ, энэ суглаанда хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө эрид шууд тэмсэхэ уялгатай.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда Советскэ Союзай Герой болоһон табан ордента М. В. Муравьев гэгшэ мүнөө Куйбышевска ГРЭС-тэ хүдэлмэрилжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай Герой **М. В. Муравьев** (баруун гарһаа) ба слесарь-стахановец **Б. В. Тихонов** гэгшэд.

А. Иевлевэй фото (ТАСС-эй фотохронико).

ХЭЖЭНГЫНХИД ҺУНГУУЛИДА БЭЛЭДХЭНЭ

1946 оной февралиин 10-да болохо СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулиин үдэрые ажал хүдэлмэри дээрээ яларма илалтануудые туйлажа угтахын тулада аймагай колхозуудаар социалистическэ мүрысөөнэй долгин шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрнэ.

Малай үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ, үбһэ тэжээлээ графигай ёһоор, гамтайгаар гаргашалха, нарай малые гээлтэ хоролтогүйгөөр оруулхагүй, малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлөөрынь колхоз бүхэн дүүргэхэ, ерэхэ хабарай тарилгада эрхим һайн бэлэдхэл хэжэ, үндэр баян ургаса туйлаха гэһэн патриотическа уялгануудые колхозникууд бэе дээрээ даажа абаад, энэ уялгануудаа хүндэтэйгөөр бэелүүлжэ байһан баримтанууд олон бии.

Тэрээнтэй хамта, һунгуулиин Дүримые шудалха, Сталинска Конституцитай танилсаха хүдэлмэри хаа-хаанагүй эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна. Мүнөө аймагай колхозуудаар, МТС-үүдээр болон эмхи зургаануудай коллективүүдээр 126 агитатор агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэрие ябуулха зуураа колхозникуудай социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ хэрэгтэнь бодото туһаламжа үзүүлжэ, тэдэнэрые шэнэ-шэнэ амжалтануудые туйлаха зам тээшэнь зоригжуулна.

Ажалшадай депутадуудай сельскэ ба сомоной Соведүүдэй дэргэдэ агитпунктнууд нээгдэжэ, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдээр политическо-теоретическэ бэлэдхэлтэй коммунистнууд, комсомолецууд ба багшанар томилогдобо. «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримтэй» ба СССР-эй Конституцитай ажалшан арадые танилсуулхын тулада 16 кружок эмхидхэгдэбэ.

ВКП(б)-гэй айкомой партийна кабинедэй дэргэдэ һунгуулиин асуудалаар выставкэ нээгдэжэ, тэндэ ном дэбтэр, газетэ болон журналнууд олоор табигдаба. Партийна эхин организацинуудай секретарьнууд, агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд партиин айкомой хүтэлбэрилхы хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар агитаторнуудтайгаа семинар болон зүблөөнүүдые удаа дары үнгэргэжэ, тэдэнэртэ ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг болоо.

Өөһэдынгөө хүдэлмэрине жэшээтэ һайнаар табижа шадаһан агитколлективүүд олон бии. Жэшээлхэдэ, «Зургаанай зам» колхозой агитколлектив (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр П. Лыденов), «Ударник» колхозой агитколлектив (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Ильин), «Заветы Ильича» колхозой агитколлектив (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Агильдина), эндэхи агитаторнууд ажалшадта һунгуулиин Дүрим ба Сталинска Конституцие эдибхитэйгээр ойлгуулха һаа гадна, һунгагшадай дунда социалистическэ мүрысөөе өмхидхэх талаар нилээдгүй ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэдэг болоо.

Тиибэ ябашье, аймагай зарим колхозуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнууд ба агит коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэ болбол агитационно-ойлгуулламжы хүдэлмэрине үшөө хангалтагүйгөөр ябуулна. «Ленинэй зам» колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Ламаева, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Д. М. Агильдина, «Октябрь» колхозой агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Ламеев гэгшэд Верховно органдо һунгуули хэхэ үдэр үшөө холо гээд, һонин-политическэ ба агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэрие ажалшадай дунда хангалтагүйгөөр хэжэ байха юм.

Ушар иимэһээ ВКП(б)-гэй айком, түрүүн түрүүндэ, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһагай хүдэлмэрилэгшэд болбол энэ агитколлективүүдэй хүдэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлжэ, тэдэнэй хүдэлмэрине һайжаруулха үүргэтэй.

Н. КРАСНОПЕЕВА.

Орловско, Брянска ба Бобруйска областьнуудта немецко-фашистска зэрлиг аашануудые хэһэн хэрэг тушаа сүүдэй процесс

БРЯНСК, декабриин 26. (ТАСС). Мүнөөдэр эндэ тус округой сэрэгэй трибунал болбол урдань германска армида сэрэгэй алба хэжэ байһан аад, 1941—1944 онуудта Орловско, Брянска ба Бобруйска областьнуудай саг зуура эзэмдэгдээд байха үедэ гражданска зониие ба пленда абтаһан улаанармеецүүдые олоорынь алхиһан, сохиһон ба алаһан хюдаһанай түлөө, тэндэхи тосхонууд ба городуудые дээрмэдэһэн ба һандаргаһанай түлөө гэмнэгдэгшэдэй хэрэгыень хаража эхилбэ.

Эндэ дүрбэн хүн сүүдэй харюусалгада хабаадуулагдаба гэбэл: урдань 2-дохи танково ба удаа тээнь 9-дэхи ябган сэрэгэй армиин тыловэй округые командалагша германска армиин генерал-лейтенант **Бернгард** Фридрих-Густав; Орел, Брянск болон Бобруйск городуудай комендант байһан ба мүн тиихэтэй хамта орловско хуули захиргаанай округой командалагша болон удаа тээнь бобруйска бүхэжүүлэгдэмэл районие командалагша байһан германска армиин генерал-майор **Гаман** Адольф; германска армида алба хэжэ байһан **Штайн** Карл-Теодор болон **Лемлер** Мартин-Адольф гэгшэд болоно.

Юстициин генерал-майор нүхэр **Микляев** түрүүлэгшэтэй ба юстициин полковник нүхэр **Хряков** болон юстициин подполковник **Кипарисов** гэшүүдтэй сэрэгэй трибунал болбол нээмэл сүүдэй заседани дээрэ энэ хэрэгые шүүжэ үзэжэ байна. Гүрэнэй гэмнэлгые юстициин гвардиин подполковник нүхэр **Максимов** хэлэхэ юм. Сүүдэй томилолгоор адвокадууд нүхэд **Миловидов**, **Долгополов**, **Коваленко** гэгшэд сүүдлүүлэгшэдые үмөөрхэ байна.

Советскэ Союзай Геройнуудай нэрэмжэтэ колхоз

ТУЛА. Белевскэ районой 30 бүхэтэй Слобо... тосхон гурбан Советскэ Союзай Геройнуудай түрэһэн нютаг юм.

Михаил Егорович Фомичев олон жэл соо эндэ трактористаар хүдэлмэрилһэн байна. Улаан Армида абтаад, дайнай урда тээ сэрэгэй академи дүүргэһэн байгаа. Командованиин дайшалхы даалгабарине амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө тэрээндэ хоёр дахин Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгогдоһон байна.

Залуу колхозник, мүнөө Советскэ Союзай Герой Иван Ларкин дайнай түрүүшын һарануудһаа немецко-фашистска эзэмдэгшэдтэй баатарлигаар дайлалдаа.

Мүн баһа үдын колхозник Иван Филиппович Титковто иимэ нэрэзэргэ олгогдоһон байна. Тэрэ хадаа партизанска отрядай командир байгаа.

Һаяхан энэ гурбан геройнууд түрэһэн тосхондоо ерээд ошоо. Тэрэ тосхоной колхозникууд хамтынгаа суглаан дээрэ өөрынгөө артелине Советскэ Союзай Геройнуудай нэрэмжэтэ колхоз болгон нэрлэхэ гэжэ шиидхэбэ.

Халаан соо 35 мянган ки[ирп]иисэ табиба

КАЗАНЬ. 14-дэхи барилгын трестын шулуушад Хабаров, Гусев, Плетминцев ба Кузьмин гэгшэд СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа ажалай амжалтануудые туйлаба. 21 градус хүйтэн байхада хүдэлмэрилжэ байгаад, эдэ 4 шулуушад гэр барихадаа хүндэ архитектурна гоёолготойгоор 8 часай турша соо 35 мянган кирпиисэ табиба. (ТАСС).

Г-н Бирнс Москвaһаа мордобо

Декабриин 27-до Америкын Холбоото Штадуудай Гүрэнэй Секретарь г-н Д. Бирнс Москваһаа мордобо. Г-н Д. Бирнстэй хамта Гүрэнэй департаментын советник г-н В. Коэн, Гарвардска университедэй ректор д-р Д. Конант ба Гүрэнэй департаментын харюусалгата сотрудникууд г. г. Х. Метьюз, Д. Картер Винсент, Ч. Болен ба бусад мордоһон байгаа.

Центральна аэродром дээрэ г-н Д. Бирнсые СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов, СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо А. Я. Вышинский, СССР-эй НКВД-эй харюусалгата сотрудникууд С. К. Царапкин, Я. Д. Малик, Ф. Ф. Молочков, Москвада һуугаа США-гэй посольствын гэшүүд элшэн сайд г-н А. Гарриман түрүүтэй ба Хитадай элшэн сайд г-н Фу Бин-чан гэгшэд үдэшэһэн байна.

Аэродром болбол американска ба советскэ тугуудаар шэмэгдэнхэй байба.

Г-н Бирнсын мэдүүлгэ

Аэродром дээрэ г-н Бирнс болбол микрофоной үмэнэ иигэжэ мэдүүлбэ:

«Конференци хадаа айхабтар ехэ зохёохы ажал ябуулба гэжэ би тухайлнаб. Тэрэнэй удха шанарынь хадаа эндэ биданэй туйлаһан юумээр дүүрэхэ бэшэ, харин мүнөө үедэ үнэн зүрхэнһөө хани харилсаатай болоһон ябадал хадаа ерээдүйн сагта табигдаха асуудалнуудые шиидхэхээр найдуулна»—гэбэ.

ОТФ-эйн түрүү бригада

Хони ямаадые үсхэбэрилхэ талаар 1945 он соо горьтойхон амжалтануудые туйлаһан фермэнүүд Закаменай аймаг соо нилээдгүй олон байна. Тэдэнэй дунда Бургалтайн сомоной «Улаан Октябрь» колхозой хонинной-товарна фермэ ородсоно. Тус фермын хүдэлмэрилэгшэ Дыбрыл Шойжилов гэгшын хүтэлбэридэг хонишодой бригада илангаяа һайнаар хүдэлмэрилһэн байха юм. Тиигэжэ энэ бригада 1945 оной түлнүүдые нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулаа. 145 хони түрүүлжэ 157 хурьга абаад, нэгэшье хоролтодо оруулангүй бүрин бүтэнөөр өөдэнь болгоһон байна.

Тус фермын түрүү бригадын хонишод 1945—46 онуудай үбэлжэлгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Мүнөө энэ бригадын хони ямаадай бүхы байра байдал хаһа соогоо заһабарилагдажа, үрин дулаан болоһон байха юм. Үбэлэй адуулгые һайнаар эмхидхэжэ, хони ямаадай тоо толгойе улам бүри олошоруулан, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые нэмэгдүүлхэ хэрэгтэ эдэнэр гол анхаралаа хандуулаанхай. Үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэргэхын зорилгоор, дурсагдагша ОТФ-эйн түрүү бригадын гэшүүд өөһэд хоорондоо булта мүрысэнхэй юм.

Д. БУДАЕВА.

Республиканска выставкомдо

Хоринн аймагай выставкомой зуурашалгаар, доро дурсагдаһан түрүү колхоз, малажалай фермэ, түрүүшүүлдэ дипломуудые олгохо гэжэ республиканска выставком тогтообо:

НЭГЭДЭХИ ЗЭРГЫН ДИПЛОМ МҮНГЭН ШАН ҮГЭЛГЭТЭЙГӨӨР

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо. Малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые. байгша оной ноябриин 1-эй мэдээгээр, зүһэн бүреэр үлүүлэн дүүргэһэн байна. 1944 оной октябриин 1-һээ 1945 оной ноябриин 1 хүртэр энэ нэгэшье толгой мал хороогүй байха юм. Тэрэшэлэн малажалай продукциуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө бүримүһэн дүүргээ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонинной-товарна фермэдэ. Тус фермэ хони, ямаа үсхэбэрилхэ болон гүрэндэ нооһо, брынзэ тушааха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэһэн байна.

«Родник» колхозой һүнэй-товарна фермэдэ. Эбэртэ бодо малые хоролтогүйгөөр ондо оруулһан ба 550 литрын оронда һаамхай үнеэн бүриһөө 658 литр һү һааһан байха юм.

Норбоев Ринчин Эрдынеевичтэ—Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Цыбикова Дэримада—Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонинной-товарна фермые даагша.

Житихина Мария Спиридоновнада—«Родник» колхозой һүнэй-товарна фермые даагша.

Гомбоев Дугарта—Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой адуушан. 1945 ондо 94 толгой адуу мал харууһалжа, бүрин бүтэн байлгахаһаа гадна. 30 гүүнһээ 30 унага абаад, хоролтогүйгөөр тэнжээбэ.

ХОЁРДОХИ ЗЭРГЫН ДИПЛОМ МҮНГЭН ШАН ҮГЭЛГЭТЭЙГӨӨР:

«III Интернационал» колхоздо. Тус колхоз адуу мал хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб зүһэн бүреэр дүүргэһэн, малажалай продукциуудые тушааха талаар гүрэнтэйгөө бүримүһэн тоосоһон, үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэһэн байха юм.

«III Интернационал» колхозой һүнэй-товарна фермэдэ. Эбэртэ бодо мал үсхэбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн, үнеэдые барачиинь ороондо оруулжа түрүүлһэн байна.

Цыбикжапов Цыбжит Цырэмпиловичтэ—«III Интернационал» колхозой түрүүлэгшэ.

Жимбеева Бумэдэ—Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хонишон. 116 хони ямаанһаа 134 хурьга эшэгэ абажа нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээгээ.

Бурдуковский Тимофей Ефтеевичтэ—«Победа» колхозой хонишон. 1945 ондо 289 хониһоо 312 хурьга абажа. бүрин бүтэнөөр ондо оруулһан, 556 килограммай оронда 858 килограмм нооһо хайшалжа абаһан байха юм.

Цыренова Должидто—«III Интернационал» колхозой һаалишан. 15 гунжа үнеэдһээ 15 тугал абажа хоролтогүйгөөр ондо оруулһан, һаамхай үнеэн бүриһөө 560 литр һү һааһан байхаһаа гадна, 20 толгой буруу хашарагуудые харууһалжа бүрин бүтэнөөр тэнжээһэн байна.

Дармаева Даримада—«Гигант» колхозой хонишон. 231 хониһоо 237 хурьга абажа тэнжээхэһээ гадна, 142 толгой түлгэ харууһалжа хоролтогүйгөөр ондо оруулаа.

Галсанова Дарида—Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой хонишон. 430 хониһоо 450 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр үсхэбэрилһэн байна.

Балданов Лодой Балдановичта—«III Интернационал» колхозой һүнэй-товарна фермые даагша.

ГУРБАДАХИ ЗЭРГЫН ДИПЛОМ

Цырендоржиева Бумада— Ашангын зооветучастогай зоотехник. Участок соогоо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—102 процент, эбэртэ бодо малаар —100 процент, хони ба ямаагаар—108 процент дүүргэһэн байна.

Мункуева Дыжидмада — «Путь Сталина» колхозой гахайшан 1945 ондо 18 гахайһаа 181 поршоонхо абажа хоролтогүйгөөр тэнжээгээ.

Цымпилова Жанчимага — Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. 1945 ондо 18 толгой гунжа үнеэнһээ 18 тугал абажа, хоролтогүйгөөр тэнжээхэһээ гадна 11 буруу харууһалжа тобир тарганаар ондо оруулба.

Нанзатова Жалмада — Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон. Абаһан түлнүүдээ хоролтогүйгөөр тэнжээхэһээ гадна, 200 гаран толгой түлгэнүүдые бүрин бүтэнөөр ондо оруулаа. Мүн нооһо хайшалха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Жамбалова Санжимада — «Путь Сталина» колхозой һаалишан. 12 гунжа үнеэ түрүүлжэ, түлнүүдыень нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулхатаяа хамта, нёлондо гараһан 22 тугал харууһалжа, бараниинь тобир тарган байлгаба.

Шагдарова Цырендулмада — «Путь Сталина» колхозой һаалишан. 13 үнеэ түрүүлжэ түлнүүдыень бүрин бүтэн ондо оруулһан, һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Татаурова Аграфена Петровнада —Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон. 510 толгой хони харууһалжа, бүрин бүтэнөөр ондо оруулһан, нооһо хайшалха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Дугарова Дулмада—«III Интернационал» колхозой үхэршэн 88 толгой буруу хашарагуудые харууһалжа, хоролтогүйгөөр тэнжээһэн байна.

Ринчинова Цыбикмаата — Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон. Абаһан түлнүүдээ хоролтогүйгөөр ондо оруулхаһаа гадна 213 толгой түлгэнүүдые харууһалжа бүрин бүтэнөөр тэнжээгээ.

Базарова Бальжимада — Шмидтын нэрэмжэтэ колхозой хонишон. Абаһан түлнүүдээ хоролтогүйгөөр ондо оруулаа.

Балданжапова Дулсана—Ждановай нэрэмжэтэ колхозой үхэршэн. 71 толгой буруу хашараг харууһалжа хоролтогүйгөөр ондо оруулһан байна.

Ямадаева Димитханхаа — Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан. 14 гунжа үнеэдые түрүүлээд, тугалнуудыень бүрин бүтэнөөр тэнжээгээ.

Дугарова Нина Дугаровнада — «Красный партизан» колхозой ветфельдшер. Адуу малай халдабарита үбшэниие усадхаха талаар горьтойхон хүдэлмэри хэһэн байна.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхининь «Б. М. Үнэнэй» декабриин 28-ай номерто).

2. БУДАЕВА Гунсен Порхоноевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

3. БАЛДАНОВА Дулма Балдановнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

4. БАЛДАЕВА Хурганай Золотоевнае—Баргажанай аймагай Баянгол тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

5. БЕРНАЦКАЯ Парасковья Ильиничнае—Баргажанай аймагай Усть-Баргузин тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

6. БУБЕЕВА Мыжидма Эрдынеевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

7. БУОДИЕВА Цыренжит Самбуевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

8. БАУЛИНА Наталья Федоровнае—Баргажанай аймагай Баулина хуторэй гэрэй эзэн эхэнэр.

9. ГАСЬКОВА Пелагея Максимовнае—Баргажанай аймагай Кировай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

10. ДОМЕЕВА Бунжид Цыбиковнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

11. ЕЛШИНА Соломанида Дмитриевнае—Баргажанай аймагай Баянгол тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

12. КЛОЧКОВА Антонида Васильевнае—Баргажанай аймагай «Заготскот» конторой худэлмэришэн.

13. МЕНЬШИКОВА Нина Ивановнае—Баргажанай аймагай Булик тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

14. ПЛЕХАНОВА Татьяна Алексеевнае—Баргажанай аймагай Усть-Баргузин тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

15. ПОПОВА Анна Дмитриевнае—Баргажанай аймагай «Большевик» колхозой колхозница.

16. САГАЛАЕВА Должит Мужановнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

17. САГАЛАЕВА Лугар Очировнае—Баргажанай аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

18. ТАБХАНАЕВА Сындыма Цыреновнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

19. ХОМКОЛОВА Анастасия Федоровнае—Баргажанай аймагай Усть-Баргузин тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

20. ЦЫРЕНОВА Гумбыл Эмельжиновнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

21. ЦЫРЕМПИЛОВА Эрижид Раднаевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

22. ШАЙХУДИНОВА Заинатые—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

23. ЯКОВЛЕВА Евдокия Андреевнае—Баргажанай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АНГАБАЕВА Бальжин Цыремпиловнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

2. БАДУЕВА Эрижид Порхоноевнае—Баргажанай аймагай Асули нютагай гэрэй эзэн эхэнэр.

3. БАЗАРЖАПОВА Дулгар Вандановнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

4. ВОЛЧУГОВА Ирина Ивановнае—Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

5. ДАВЫДОВА Аграфена Григорьевнае—Баргажанай аймагай Усть-Баргузин тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

6. ЗУБКОВА Елена Лукиничнае—Баргажанай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

7. КОЖЕВИНА Ирина Иннокентьевнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

8. КОЗУЛИНА Лукерья Дмитриевнае—Баргажанай аймагай Суво-Баянгольско сельпогой худэлмэришэн.

9. КОКОРИНА Пелагея Давыдовнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

10. КАПТЕРОВА Мария Семеновнае—Баргажанай аймагай Суво-Баянгольско сельпогой худэлмэришэн.

11. КАШАПОВА Фазилые—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

12. МИФТАКОВА Закия Хайрудтиновнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

13. ОЖИГОВА Татьяна Еремеевнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

14. ОРЛОВА Евгения Тимофеевнае—Баргажанай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

15. ОСМАЧКО Крестинья Сергеевнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

16. ПРОСЕКИНА Пелагея Лукиничнае—Баргажанай аймагай Усть-Баргузин тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

17. САНГАДИЕВА Эрижидма Гармаевнае—Баргажанай аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

18. СЫХЕНОВА Цыпык Сыдескиновнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

19. УСЫНИНА Ульяна Яковлевнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

20. УШАКОВА Серафима Минюльевнае—Баргажанай аймагай Усть-Баргузинай загаһанай заводой худэлмэришэн.

21. ФЕФЕЛОВА Федосья Михайловнае—Баргажанай аймагай Курбулик пунктын гэрэй эзэн эхэнэр.

22. ШИТИКОВА Ефимья Карповнае—Баргажанай аймагай Усть-Баргузинай загаһанай заводой худэлмэришэн.

23. ЯКОВЛЕВА Ефросинья Алексеевнае—Баргажанай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АГАФОНОВА Вера Александровнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

2. АРАНЗАЕВА Цырма Очировнае—Баргажанай аймагай Карасун нютагай гэрэй эзэн эхэнэр.

3. АРСЕНТЬЕВА Раида Дмитриевнае—Баргажанай аймагай Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

4. АЮШЕЕВА Санжи Гулгеевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

5. БУХАЕВА Сыбжен Эрхитуевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

6. БЕЛЬКОВА Евдокия Даниловнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

7. БЕЛЬКОВА Харитинья Михеевнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

8. БУБЕЕВА Дарима Цыденовнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

9. БУДАЕВА Дарья Гармаевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

10. ВАНДАНОВА Бальжима Будаевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

11. ВАНДАНОВА Мыдыгма Уламаевнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

12. ВОЛЧУГОВА Агафья Ивановнае—Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

13. ГОМБОЕВА Эренжид Зовхиевнае—Баргажанай аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

14. ГУНЦЫРЕНОВА Ранжа Ринчиновнае—Баргажанай аймагай Куйтун нютагай гэрэй эзэн эхэнэр.

15. ЗВЕРЬКОВА Анастасия Петровнае—Баргажанай аймагай Кировай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

16. ЗЫРЯНОВА Ефросинья Трофимовнае—Баргажанай аймагай Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

17. ИВАНОВА Антонида Александровнае—Баргажанай аймагай Кировай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

СССР-эй Конституци тухай хөөрэлдөөн

СОВЕТСКЭ ГҮРЭН

(Үргэлжэлэл. Эхининь «Б. М. Үнэнэй» декабриин 18-ай номерто).

Урдань таряашад болбол социализм тухай юушье мэдэхэгүй байгаа. Тиихэ зуураа, гансал социализм гээшэ ажал хэлэг таряашадай аша туһыень. харалсажа хүсэд хангажа шадаха байгаа. Худэлмэришэд болбол социализмын ушар удха тухай, социалистическэ ёһо гуримай таряашадта туһатай байһан тухай тэдэндэ өөһэдтэнь ойлгуулжа үгэдэг бэлэй. Советскэ гүрэнэй эльгээхэдэнь худэлмэришэд болбол таряашадай колхозуудые бии болгохо хэрэгтэнь, газар элдүүрилхэ тракторнууд, комбайн гэхэ мэтын техникые шудалха хэрэгтэ таряашадта туһалдаг бэлэй.

Эгээ иимэ ушар дээрэһээ худэлмэришэн анги болбол соведүүдэй хуули засагай түлөө, золтой жаргалтай ажа һуудалай түлөө тэмсэлдэ **таряашан зонэй ударидагшань, вождинь** болоһон юм.

СОВЕТСКЭ ГҮРЭНЭЙ ТОН ТҮРҮҮШЫН ҮГ ҮНДЭҺЭНИИНЬ

СССР дотор социалистическэ общество байгуулагданхай. Тиимэ хадань, худэлмэришэн ангиин зүгһөө хүтэлбэрилхэ ябадал энээнһээ хойшо хэрэгтэй бэшэ болоно гээшэ гү? Үгы даа, тиимэ бэшэ. Яахадаа гэхэдэ, иимэ байна.

Манай советскэ социалистическэ обществые улам саашань хүгжөөхэ ба бүхэжүүлхэ ёһотой байнабди. Дайсанай добтолгодо дайрагдаһан районуудта ажал ба культурна эмхи зургаануудые шалаал һаа түргэнөөр һэргээн бодхоохо хэрэгтэй. Хэдэн мянгаад шэнэ шэнэ ажаүйлэдбэриин ба хүдөө-ажалай предприятинуудые байгуулха, ажалай бүтээсые улам ехэ болгохо, бүхы ажаһуудалаа үшөө һайн һайхан болгохо хэрэгтэй. Бидэнэр социалистическэ обществын ушар ёһо мэдэхэ эдибхитэй членүүдые, социалистическэ ажалые һайса мэдэхэ бэлигтэй бэрхэ худэлмэрилэгшэдые һурган хүмүүжүүлхэ ёһотойбди. тиихэдээ тэдэниие гансал залуушуулай дундаһаа бэшэ. мүн наһатай зоной дундаһааш һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй. Хуушанай үзэл, заншал, һүзэг бэшерэл гэхэ мэтын хүнэй хүшэр сэшээһээ мүнөө хүртэр хагсажа шадаагүй хүнүүд манайда үшөө үсөөн бэшэ бии.

Эдэ хүндэ хүшэр зорилгонуудые шиидхэхэдэжэ обществын түрүү анги болохо—худэлмэришэн ангиин зүгһөө хүтэлбэри үгэхэ хэрэгтэй байһаниинь мэдээжэ.

Манай общество дотор эксплоататорска анги гэжэ байхагүй. Тиимэ хадань, советскэ олониитын ба гүрэнэй байгуулалтада эсэргүүсэжэ шадаха тиимэ арад зондо дайсан харша хүсэн гэжэ манай оронд байхагүй (советскэ засагта дайсан харша үзэлтэй ганса-нэгэ хүнүүд үлэһөөр байха). Гэбэшье Советскэ Союз, худэлмэришэн ба таряашанай социалистическэ гүрэн гээшэ капиталистическэ оронуудта хүреэлэгдэнхэй байнабшуу. Манай Эхэ орон болбол газаа талаһаа хэдэн дахин добтолгодо ороһон байна, тиимэ ушар гараһадань тэрээниэ али тухай хэсүү бэрхэ зорилгонуудай тохёолдодог байһыень һайса мэдэнэбди. Тиигэжэ добтолхо аюул ерээдүйн сагташье ушаржа болохогүй юм гэжэ хэлэхын аргагүй.

Иимэ условидо манай түрүү анги—худэлмэришэн ангиин зүгһөө манай обществые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэй байһаниинь эли.

Советскэ социалистическэ обществодо, советскэ гүрэндэ **худэлмэришэн ангиин ударидажа байһан худэлмэришэд ба таряашадай союз** гээшэ али тухай ехэ удхатай байһыень харанабди. Тиимэ союз тухай нүхэр Сталин хэлэхэдээ:

«Энэ хадаа Соведүүдэй Республикын тон түрүүшын үг үндэһэниинь гээшэ» гэһэн юм.

СОВЕТСКЭ СЬЩЕСТВОДО ГҮРЭНЭЙ ХҮТЭЛБЭРИ

Соведүүдтэ худэлмэришэн ангиин ба таряашадай союз гээшэ манай обществын хоёр ангиин нэгэдэлһэн **гүрэнэй союз боложо** бүхэжүүлэгдэнхэй. Энээн тухай Советскэ Союзай Конституциин эхин түрүүшын статья соо иигэжэ бэшэгдэнхэй гэбэл:

«Советскэ Социалистическэ Республиканууудай Союз гээшэ худэлмэришэн ба таряашанай социалистическэ гүрэн мүн».

Союзна республика бүхэнэй Конституци хадаа мүн лэ тиигэжэ худэлмэришэн ба таряашанай союзые эдэ ангинуудай гүрэнэй союз болгожо бүхэжүүлһэн статьягаар эхилдэг байна. Жэшээнь, Белорусска республикын конституци соо иигэжэ уншанабди:

«Белорусска Советскэ Социалистическэ Республика гээшэ худэлмэришэн ба таряашанай социалистическэ гүрэн мүн».

Худэлмэришэн анги гээшэ обществые хайшан гээд хүтэлдэг байнаб? **Ажалшадай депутадуудай Соведүүдээр дамжуулан хүтэлнэ.**

Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай дунда, худэлмэришэдэйшье, таряашадайшье, интеллигенциишье түлөөлэгшэд бии. Соведүүдээр дамжуулан худэлмэришэн анги гээшэ үгаа олон ажалшан зониие бүхыдэнь нэгэдүүлдэг, һурган хүмүүжүүлдэг, хойноһоон дахуулдаг байна. Соведүүдээр дамжуулан худэлмэришэн анги гээшэ бүхы советскэ обществодо гүрэн-түрые хүтэлбэри үгэдэг байха юм.

Манай социалистическэ олониитын байгуулалта гээшэ капиталистическэ байгуулалтаһаа ямар үндэһэн илгаатай байнаб гэхэдэ: **обществодо гүрэн түрын хүтэлбэри үгэхэ ябадал (диктатура) манайда худэлмэришэн ангида ба капиталистическэ оронуудта буржуазида хабаадаха байна.** Манайда обществодо гүрэн түрын хүтэлбэри үгэхэ гээшэ бүхы ажалша зоной (худэлмэришэн, таряашан, интеллигенциин) ашаг туһые харалсажа бэелүүлэгдэдэг байхадань, капиталистическэ оронуудта буржуазиин ашаг туһые харалсана.

Манай ороной түүхэ домог ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнай урогууд болбол худэлмэришэн ба таряашанай советскэ социалистическэ гүрэн гээшэ Эхэ оронойнгоо нэрэ түрэ ба бэеэ даанхай байхын түлөө, жаргалтай һайхан ажаһуудалай түлөө тэмсэл хэхэдэнь, ажалшан зондо эгээн гол шухала. эгээн хүсэтэй зэбсэг болохо байна гэжэ эли тодоор харуулна. Амгалан тайбан сагта советскэ гүрэн болбол ажахын ба культурна байгуулалтые хүтэлдэг эгээн һайн эмхидхэгшэнь болоно. Теэд дайн сэрэгэй болоходонь советскэ гүрэн хадаа, дайсан харые дарахын тулада, арад зоной бүхы хүсые үлэмжэ һайнаар эмхидхэгшэ мүн.

Манай советскэ гүрэнэй хүсэ-һүлдые улам ехэ болгоё!

КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ҮҮРГЭ БА ТЭРЭНЭЙ УШАР УДХА ТУХАЙ

Манай обществын түрүү ангида өөрынь **түрүү зэргын отряд бии юм,** тэрэ хадаа ушар ёһо һайнаар мэдэхэ дүйтэй шадамар, тэмсэл хэжэ хатуужаһан нүхэдһөө бүридэһэн байха юм. Тиимэ отряд гээшэ табин жэлэй саада тээ манай ороной худэлмэришэн анги дотор бии болоһон ба тэрэнь **большевистскэ, коммунистическэ парти** гэжэ нэрэтэй юм. Энэ партиие эмхидхэгшэд ба ударидагшадынь **В. И. Ленин** ба **И. В. Сталин** болоно.

Худэлмэришэн ангида парти юунэй тулада хэрэгтэй гээшэб?

СССР-эй худэлмэришэн анги гээшэ үгаа хүндэ хүшэр ба хэсүү бэрхэ ажаһуудалтай байһан юм. Тэрэ хадаа. хүсэтэй ба муу мэхэтэй дайсантай хатуу шанга тэмсэл хэһэн байгаа. Дайн байлдаанда ябаһан армидал адли. мүн худэлмэришэн ангидашье революционно тэмсэл хэхэдэнь **дайшалхы хүтэлбэри үгэхэ штаб** хэрэгтэй болоо. Худэлмэришэн ангида тиимэ штабынь большевистскэ парти болоно.

Худэлмэришэн ангида. Советскэ Союзай ажалшанда элдэбын организацинууд олон бии. Энэ хадаа. ямаршье илгаае хамааханггүй бүхы советскэ гражданинуудые нэгэдүүлдэг гүрэнэй организаци болохо Соведүүд мүн. Энэ хадаа бүхы худэлмэришэд ба албахаагшадые нэгэдүүлдэг профсоюзууд мүн. Энэ хадаа, бүхы таряашад ба элдэбын олзоборилогшодые бүлтыень шахуу нэгэдүүлдэг кооперативно-колхозно организацинууд мүн. Энэ хадаа хэдэн арбаад миллион членүүдтэй эдир залуушуулай организацинууд, элдэбын научна, оборонно, спортивна ба бусад олониитын организацинууд болоно.

Тэдэнэй хэн бүхэниинь өөрынгөө һалаада хүтэлдэг, өөһэд-өөһэдөө амяараа ажалаа ябуулдаг байха юм. Тэдэнэр бахандаа ажалшан зоной аша туһыень харалсажа ажалаа ябуулна. Бүхы партиинабэшэ организацинуудые бүгэдынь **нэгэн зүг тээшэ шэглүүлэн** эмхитэй журамтай худэлмэри хэхэ ябадалые хангажа, эдэ бүхы организацинуудта **нэгэдэмэл хүтэлбэри үгэжэ** шадаха худэлмэришэн ангиин ба ажалша зоной тиимэ организаци гээшэнь али бэ?

Тиимэ **централь на хүтэлбэрилхы организаци гээшэнь манай парти болоно.** Яахадааб тиимэб?

Парти гээшэ худэлмэришэн ангиин, таряашадай, интеллигенциин эгээн эрхим түрүү хүнүүдһээ бүридэһэн байна. Эдэ хүнүүд хадаа ажалшан зоной олоной дунда байлсадаг ба худэлмэрилдэг, тэдэнэр хамаг бүхы партиинабэшэ организацинуудтай тон нягта холбоотой ба тэдэниие толгойлжо байдаг. Өөрынгөө дүй дүршэлэй талаар, ажалшан зоной дунда нүлөөгөө халдаахын талаар большевигүүдэй парти гээшэ онсо гансахан лэ организаци болоно, тэрэ хадаа хамаг бүхы организацинуудай ажалаа ябуулхань нэгэн линии зохёон гаргажа шадаха, тэрэ хадаа ажалшан зоной бүхы тэмсэлые өөрөө ударидажа шадаха байна.

Парти болбол партиинабэшэ организацинуудай нэгэдэлэньшье һэлгээд байна бэшэ. Партиин органууд дээрэ партиинабэшэ организацинуудые командалжа байдаг бэшэ, харин тэдэнэй худэлмэридэнь туһаламжа үзүүлхэ уялгатай байха юм. Партиинабэшэ организацинуудай членүүд байһан коммунистнууд түрүүлжэ ябадаг ба улад зондо үгээ дуулгасатай хүнүүд байһан хадаа, ойлгуулалтын худэлмэри хэһэнэйнь ашаар эдэ организацинууд партиин хойноһоо дахажа ябадаг, тэрэнэй хүтэлбэриие һайн дураараа баталан абадаг байна.

Ажалшадай депутадуудай соведүүдые абаад үзэе. Арад зон гээшэ өөһэдынгөө эрхим хүнүүдые тэрээндэ һунгадаг. Соведүүдтэ хүтэлбэрилхы тушаалда парти болбол өөрынгөө кандидадуудые оруулхаар дэбжүүлдэг байна. Хэрбээ гүрэнэй органуудай хүтэлбэрилэгшэдынь партиин дэбжүүлһэн кандидадууд болодог заншалтай байгаа юм һаа, тэрэнэй ушарынь хадаа, эдэнэр арад зондоо үнэхээрээ шүтэнги, шалгарһан хүнүүд байна гээшэ.

Партиин хүсэниинь юу байнаб гэхэдэ тэрэнэй түрүү зэргын революционно теори—марксизм-ленинизм, тэрэнэй эб эмхи, тэрэнэй членүүдэй булад хатуу жаяг заршам, арадай дайсантай хайра гамгүй тэмсэл хэхэ ябадал, арад зонтойгоо таһаршагүй нягта холбоо барисаатай байһан ябадал болоно.

Советскэ гүрэн дотор коммунистическэ партиин хүтэлбэрилжэ байха ябадал Сталинска Конституциор бүхэжүүлэгдэнхэй. Коммунистическэ парти болбол «олониитынхиеье, мүн гүрэн-түрынхиеье бүхы ажалшадай организацинуудай хүтэлбэрилхы ядро мүн» гэжэ бэшэгдэнхэй. Коммунистическэ парти болбол «социалистическэ байгуулалтые бүхэжүүлхэ ба хүгжөөхэ тэмсэл хэхэдэнь ажалшадай түрүү зэргын отряд болоно» гэжэ Конституци соо бэшэгдэнхэй юм.

Амгалан сагай байгуулалтын жэлнүүдтэшье, мүн дайн сэрэгэй үедэшье **советскэ арадые хүтэлбэрилхэ ба замыень зааха, зоригыень бадаруулха ба эмхидхэхэ хүсэниинь** коммунистическэ парти гээшэ гэжэ нүхэр Сталин нэрлэһэн байна.

Большевистскэ партиин ударидалгаар ябажа, манай ороной ажалшад эхэ сүлөөгөө олоһон, социалистическэ общество байгуулһан байха юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ парти болбол советскэ улад зоной зангидан гаргаһан хүсые нэгэдүүлжэ, бүгэдын зорилго тээшэ шэглүүлэн хүтэлөөд, дайсанаа дарахэ түгэс илалтада арад зоноо хүргэбэ.

Эгээ иимэ хадань, советскэ арад зон болбол коммунистическэ партида хүсэд этигэдэг ба тэрэниие өөрымнай түрэл парти гээшэ гэжэ тэрээндэ тон дуратай байдаг.

Коммунистическэ парти болбол советскэ гүрэнэй хүсэ-һүлдые улам ехэ болгохо гол шухала бүтэгэйнь нэгэн мүн.

В. КАРПИНСКИЙ.

Хүдөөгэй самодеятельность

Сэлэнгын аймагай Загустайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хүдөөгэй уран һайханай самодеятельностиин коллектив нүхэд Амаголонова ба Шишко гэгшэдэй хүтэлбэри доро эмхитэй һайнаар худэлмэрилжэ байна.

Энэ коллектив шэнэ жэлдэ харуулхаар, «Дулма Базарова» гэжэ зүжэг, ёохор, «ангуушадай хатар» ба элдэб дуунуудые, шүлэгүүдые бэлдэжэ байнал.

Мүн энэ эмхитэй коллектив СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулиин Дүримые эрхим һайнаар колхозниуудта ойлгуулхын тушаа худэлмэри ябуулна.

Комсомолецуудай бэлэг

Улан-Удын комсомолецууд ба залуушууд 1-дэхи хүүгэдэй садай байшангые заһабарилха ба сэбэрлэхэ худэлмэридэ ехэ туһаламжа хүргэбэ. Жэшээлхэдэ, гурбадахи һургуулиин комсомолецууд (секретаринь нүхэр Манкетова) амаралтынгаа үдэртэ түс садай байшангые сэбэрлэсэһэн байха юм. Мүн хүдөө-ажалай техникумэй комсомолецууд (секретаринь нүхэр Мотинова) сонхонуудыень һуулгалсаһан ба угааһан байна.

Тэрэшэлэн юһэдэхи хүсэтбэшэ дунда һургуулиин комсомолецууд элдэб янзын гоё наадангхайнуудые үгэжэ хүүгэдыень баярлуулба.

ШЭНЭ ЗҮЖЭГ

ТЕАТР

Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй орденто хүгжэмтэ-драмын театр Хоца Намсараевай «Тайшаагай ташуур» гэжэ зүжэгые богонихон болзор соо бэлэдхээд, олониитэдэ харуулжа эхилээ.

Энэ зохёол ба зохёолые найруулан табиһан ябадал ехэ һайнаар бүтээгдээ гэжэ хэлэбэл бишиихэншье алдуу болохогүй байна.

Энэ зүжэг болбол урдань хаанта засагай үедэ, үгытэй ядуу арадые яажа дарладаг байһаниие ба ноёд һайдай һуури-зэргээ буляалдадаг, хорзэгы аашатай гаргадаг ябадалые үнэн болоһон ушар дээрэһээ ехэ элеэр харуулһан байна. Жэшээлхэдэ: Хориин тайшаа Ринчин-Доржи Дымбылов һамгантаяа хэрэлдэжэ сухалад хүрэхэдөө, ямаршье зэмэгүй байһан хоёр зарсанараа сохёод, өөһэдһөөнь: «Зүб гү?» гэжэ доромжолон асууна. «Ноён хатан хоёр нохойтой адли түрэдэггүй юм, эдэ хоёрышни нохойтойшье адли гэжэ тоологшогүйб, нюрганайнь арһые борьбодонь хүртэр хуулажархихоб» гэжэ тэдэниэ занана. Энэ үгэнүүдынь ёһотой муухай дарлалтата байдалые тодоруулна. Дымбылов болбол 7—8 модоной газарта малтайгаа абаагүй ябаһан хүниие дурамаар хараад, асаруулжа сохидог байгаа юм гэжэ мүнөө хүртэр арадай дунда хэлсэдэг байха.

Тэрэ үедэ ноён болоходоо һунгагдажа болохо бэшэ, үг залгамжалжа болодог ябадалые зохидоор харуулһан байна. Тарба-заседатель хадаа тайшаагай һууриие буляалдан Дымбыловтэй тэмсэһэн байна. Тарба болбол тэмсэхэдээ, зоной урда зоной түлөө оролдоһон, һанаагаа зобожо ябаһан хүн шэнги боложо, «Хориин зон шоныи зулгаадаһан, шубуунай тоншодоһон боложо эхилээ юм байна»—гэжэ хэлэжэ ябаад, арад зондо этигэлтэй болохые оролдоно.

Дымбыловэй муу хэһэн юумые олжо, һууриһаань мухариса түлхихэ зорилготой ябаһыень харуулна! Дымбыловэй дүүмээ галдахаяа ошоһон хойнонь, «эдэшни нэгэ муу юумэ хэхээ һанаа байна, нэгэ ушар боложо болохонь гээшэ»—гэжэ һамгандань хэлээд гарахадаа, зоной һанаай зөөри гэтэлдэ орохонь гэжэ оройдоошье һанаагаа зобоногүй, харин Дымбылов муу юумэ хэхэнь, хэг гэжэ аргагүй хорлолхон, баяртай ябаһан байгаа.

Дымбыловэй баригдаһан хойно арад зоной: «Ноёной ташуурһаа хахасаба, мултарба гээшэбди,—гэжэ баярлан—үгытэй зоноо харалсаха болоо гээшэт» гэжэ Тарбада хэлэхэдэнь: «Хэн таниие үгытэй болтоо юм?»—гэжэ Дымбыловһээ заашье ониоогүйгөөр харюу табиһан ба һүгэдүүлһэн байна. Энээн дээрэһээ арад зоной түлөө оролдожо ябаа бэшэ, өөрөө тайшаагай һуури эзэлхын хойноһоо ябаһан, ерээдүйн ноён хадаа ноён гээшые харуулна.

Ганса лэ Гончок үбгэн ноёд һайдай харал ташуур хоёрые нюур нюрган хоёртоо һайса үзэһэн мэдэһэн хүн, ерээдүй сагай жаргалые сохомлон хэлэнэ. «Хуурмаг юумые хойшонь татагты, үнэн юумые өөдэнь үргэгты!»—гэжэ захяа юрөөл хэлэнэ.

Энэ Гончогой хэлэһэн үгэнүүд дамжа-дамжаһаар, арад зоной дунда дэлгэр-дэлгэрһээр, Октябриин революци хүртэр хэдэн иимэ гончогуудые бии болгоогүй һэн гэжэ хэн хэлэхэб.

Энэ зүжэгые нэрин хараад ойлгоо һаа, Бурядай урдын түүхые мэдэхэ ябадалда тон һонин ба удхатай зүжэг зохёогдоһон байна гэжэ һанагдана. Урдын харанхы байдалые мүнөөнэй сог жабхаланта жаргалта байдалтай жэшээлэн харабал, «тиимэ байһан байгаа юм гээшэ гү?»—гэжэ нлангаяа залуушуулай этигэхээр бэшэ. Урдань һунгуулигүйгөөр, үг залгамжалан тушаалда ородог байдал ба мүнөөнэй Сталинска Конституциин ёһоор һунгагдаха ба һунгаха дүүрэн эрхэтэй болоһон сүлөөтэ байдалтай жэшээлэн ойлгохо талаар нилээд ехэ политическэ удхашанартай зүжэг зохёогдоһон байна.

Ч.-Н. ГЕНИНОВ,
РСФСР-эй габьяата артист.

ХИЛЫН СААНА

ТҮРЭЛ ХЭЛЭН ДЭЭРЭЭ НОМ ЗААДАГ БОЛОБО
Иранска Азербайджанай һургуулинуудта

ТАВРИЗ, декабриин 25. (ТАСС). Национальна правительствын программые бэелүүлэн, Иранска Азербайджанай гэгээрэлэй министр Берия гэгшэ 1-дэхи номерой приказ гаргаа хадаа бүхы гүрэнэй ба энгэй һургуулинуудта азербайджанска хэлэн дээрэ һургадаг болохыень уялгалба.

Гэгээрэлэй министерство болбол түрэл хэлэн дээрэ хэблэгдэхэ шэнэ учебнигүүдые зохёожо бэлэдхэхын тулада, мэргэжэлтэй багшанарые томилжо комисси байгуулба гэнэ.

ПАРИЖЫН РАЙОНДО БАЙҺАН АМЕРИКАНСКА СЭРЭГҮҮДЭЙ ТОО

ПАРИЖ, декабриин 25. (ТАСС). Парижын районда мүнөө болтор бии байһан американска сэрэгүүдэй тоонь 30.000 хүн болохо байна. Зүгээр, американска командованида мэдэлтэй байһан элдэбые американска ба французска туһалбариин албанай хүнүүдые тоолоһоор, тэдэнэр бүхыдөө 100.000 тухай хүн болохо юм ха.

НОРВЕГИДЭ МУНИЦИПАЛЬНА ОРГАНУУДТА ҺУНГАЛТАНУУДЫЕ ХЭҺЭН ЭЭЭЭЙ ДҮНГҮҮД

ОСЛО, декабриин 25. Түс ороной бүхы городуудай муниципальна органуудта һунгалтануудые хэһэн дүнгүүд тунхаглагдаба. Тэрээн дээрэһээ хараад үзэхэдэ, худэлмэришэнэй парти болбол 12 городуудта олонхиинь голосуудые абаһан байна. Хамта 29 городуудта. тэдэнэй дунда үлэмжэ томо томо болохо Осло, Берген, Тронхейм, Драммен, Ставангер городуудта худэлмэришэнэй парти хадаа коммунистическэ партитай хамта олонхиин голос абаһан байба.

Бусад партинууд 18 жэжэ городуудта олонхиин голос абаһан байха юм. (ТАСС).

ФРАНКОГОЙ ШЭНЭ АРГА МЭХЭНҮҮД

ПАРИЖ, декабриин 25. (ТАСС). Мадридһаа абтаһан мэдээсэлэй ёһоор, Франко болбол элдэбын католическа үзэлтэниэ тушаглажа социально-христианска парти гэдэгые эмхидхэжэ ороо гэнэ. тэрэнь Франкогой һанал бодолоор хадаа өөрынь байгуулһан ёһо гуримай тушэг тулгуури болохо ёһотой юм ха. Иезуитска орденой томохон түлөөлэгшэдэй нэгэниинь Анхель Эррер гэгшэ тиимэ парти бии болгохо тухай папатай хөөрэлдэхын тулада Рим ошобо гэнэ. Римһээ бусаха замдаа Эррер болбол бельгийскэ, французска гадаада хэрэгүүдэй министерствонуудтэй испанска католическа тушаалтантай холбоо барисаа бии болгохын тулада Брюссель. Париж тээшэ ошохо юм гэнэ.

США ДОТОР ЗАБАСТОВОЧНО ХҮДЭЛӨӨН

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 25. (ТАСС). «Нью-Йорк Таймс» гэжэ газетэ болбол ажалай министерствын бүридхэлэй ёһоор, ноябрь һарэ соо США дотор 35 дахин забастовко боложо, тэрээндэ 450 мянган худэлмэришэн хабаадалсаһан байгаа гэжэ мэдээсэнэ. Эгээн ехэ забастовконууд «Дженерал Моторс» гэдэг предприятинуудай дээрэ Сан Франциско оршонхи машинистнуудай, Питтсбургын худэлмэришэдэй, США-гай баруун хойто зүгтэ байһан модошодой дунда болоһон байха юм.

Японии капитуляци хэһэн сагһаа хойшо декабриин 21 хүртэр дүн хамта 1560 забастовко болоо. Тэрээндэ 1055 мянган худэлмэришэд хабаадалсаһан байна.

ВЕНЕЦУЭЛЭДЭ ЗАБАСТОВКОНУУДЫЕ ХОРИБО

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 25. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэхэнь хадаа, Венецуэлын правительство забастовко хэхэ ябадалые хориһон декрет гаргаба гэнэ. Правительство хадаа эбтэнь оруулха комисси бии болгобо, тэрээндэ правительствын, худэлмэришэдэй ба эзэдэйнь нэжээд түлөөлэгшэд оролсоно.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов —6-03 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.).

Н—00516. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.